

**P
O
R
A
D
C
E**

9

ZÁKON O OBCÍCH
úplné znění zákona s komentářem

Katalog odpadů

2022
27. ročník

Připravujeme

PORADCE 10/2022

■ Zákon o účetnictví s komentářem

Účtujete? Pokud ano, jistě přivítáte zákon o účetnictví s komentářem, který je uveřejněn v Poradci č. 10. Zákon stanoví účetní jednotky, na které se vztahuje, upravuje rozsah a způsob vedení účetnictví, požadavky na jeho průkaznost, rozsah a způsob zveřejňování informací z účetnictví a podmínky předávání účetních záznamů pro potřeby státu.

Úplná znění zákonů a souvisejících předpisů z oblasti daní a účetnictví

2022

VYDAVATELSTVÍ
PORADCE
radí, řeší problémy
vydává publikace

PORADCE

27. ročník – 2022/9

legislativa

L

■ OBECNÍ ZŘÍZENÍ

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích

s komentářem 4

MGR. PETR TARANDA

ČÁST PRVNÍ OBECNÍ ZŘÍZENÍ 8

HLAVA I OBECNÁ USTANOVENÍ 8

Díl 1 Postavení obcí 8

Díl 2 Občané obce 25

Díl 3 Území obce a jeho změny 29

Díl 4 Názvy obcí, jejich částí, ulic a veřejných
prostranství, číslování budov, znak
a vlajka obcí 38

HLAVA II SAMOSTATNÁ PŮSOBNOST OBCE 48

HLAVA III PŘENESENÁ PŮSOBNOST 82

HLAVA IV ORGÁNY OBCE 102

Díl 1 Zastupitelstvo obce 102

Díl 2 Pravomoc zastupitelstva obce 123

Díl 3 Rada obce 136

Díl 4 Starosta 142

Díl 5 Obecní úřad 148

HLAVA V ORGÁNY ZASTUPITELSTVA OBCE A RADY
OBCE 154

HLAVA VI DOZOR 158

HLAVA VII KONTROLA VÝKONU SAMOSTATNÉ A PŘE-
NESENÉ PŮSOBNOSTI 167

HLAVA VIII STATUTÁRNÍ MĚSTA 169

Příloha Velikostní kategorie obcí a městských
obvodů a městských částí územně členěných
statutárních měst 191

■ KATALOG ODPADŮ

Vyhláška č. 8/2021 Sb., o Katalogu odpadů

a posuzování vlastností odpadů 193

Příloha č. 1 KATALOG ODPADŮ 199

Příloha č. 2 Doplnující limitní hodnoty a kritéria pro hodno-
cení nebezpečných vlastností odpadu HP 9, HP
14 a HP 15 227

Příloha č. 3 Provádění zkoušky ekotoxicity 230

Příloha č. 4 Obsah vzdělávacího programu pro provádění
a řízení vzorkování odpadu 232

Příloha č. 5 Metody provádění zkoušek a vzorkování 233

Příloha č. 6 Dokumentační zpráva o hodnocení nebezpeč-
ných vlastností odpadu 239

přehled nových předpisů a změn v legislativě

od částky 173/2021 do částky 230/2021 ve výběru pro podnikatelskou sféru

PODNIKÁNÍ

■ **Novelizace nařízení vlády – investiční pobídky**

Nařízení vlády č. 458/2021 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 221/2019 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o investičních pobídkách, ve znění nařízení vlády č. 514/2020 Sb.

Částka 205/2021 Sb. Účinnost 1. 1. 2022.
Podstata úpravy: K provedení zákona č. 72/2000 Sb., o investičních pobídkách, ve znění zákona č. 192/2012 Sb., č. 210/2019 Sb. a č. 450/2020 Sb.

■ **Novelizace nařízení vlády – finanční limity pro veřejné zakázky**

Nařízení vlády č. 475/2021 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 172/2016 Sb., o stanovení finančních limitů a částek pro účely zákona o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů

Částka 213/2021 Sb. Účinnost 1. 1. 2022.
Podstata úpravy: K provedení zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek.

DANĚ

■ **Novelizace vyhlášek – formulářová podání při správě daní**

Vyhláška č. 437/2021 Sb., kterou se mění některé vyhlášky o formulářových podáních při správě daní

Částka 195/2021 Sb. Účinnost
Podstata úpravy: K provedení zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění zákona č. 283/2020 Sb. Změny se týkají:

- vyhlášky č. 454/2020 Sb. – pro daň silniční,
- vyhlášky č. 456/2020 Sb. – pro daň z nemovitých věcí,

- vyhlášky č. 458/2020 Sb. – pro daně v oblasti působnosti orgánů Celní správy ČR,
- vyhlášky č. 525/2020 Sb. – pro daň z příjmů.

CESTOVNÍ NÁHRADY

■ **Vyhláška – náhrady za používání silničních motorových vozidel a stravného**

Vyhláška č. 511/2021 Sb., o změně sazby základní náhrady za používání silničních motorových vozidel a stravného a o stanovení průměrné ceny pohonných hmot pro účely poskytování cestovních náhrad

Částka 222/2021 Sb. Účinnost 1. 1. 2022.
Zrušuje odpovídající vyhlášku č. 589/2020 Sb., ve znění vyhlášky č. 375/2021 Sb.
Podstata úpravy: K provedení § 189 odst. 1 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce.

■ **Vyhláška – zahraniční stravné, 2022**

Vyhláška č. 462/2021 Sb., o stanovení výše základních sazeb zahraničního stravného pro rok 2022

Částka 208/2021 Sb. Účinnost 1. 1. 2022.
Zrušuje odpovídající vyhlášku č. 510/2020 Sb.
Podstata úpravy: K provedení § 189 odst. 4 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce.

CENY

■ **Sdělení – seznam zboží s regulovanými cenami**

Sdělení Ministerstva financí č. 400/2021 Sb., o vydání výměru MF č. 03/2021, kterým se mění seznam zboží s regulovanými cenami vydaný výměrem MF č. 01/2021

Částka 179/2021 Sb. Účinnost 12. 12. 2021.
Podstata úpravy: K provedení zákona č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů.

Sdělení Ministerstva financí č. 477/2021 Sb., o vydání výměru MF č. 01/2022, kterým se vydává seznam zboží s regulovanými cenami pro rok 2022

Částka 213/2021 Sb. Účinnost 1. 1. 2022.
Podstata úpravy: K provedení zákona č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů.

■ **Sdělení – ceny v oboru vodovodů a kanalizací**

Sdělení Ministerstva financí č. 444/2021 Sb., o vydání výměru Ministerstva financí č. 02/VODA/2022, kterým se mění výměr Ministerstva financí č. 01/VODA/2022 o regulaci cen v oboru vodovodů a kanalizací

Částka 199/2021 Sb. Účinnost 1. 1. 2022.
Podstata úpravy: K provedení zákona č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů.

FINANCE

■ **Vyhláška – úvěrové ukazatele**

Vyhláška č. 399/2021 Sb., o úvěrových ukazatelích

Částka 179/2021 Sb. Účinnost 1. 1. 2022.
Podstata úpravy: K provedení zákona č. 6/1993 Sb., o České národní bance, ve znění p. p.

■ **Novelizace vyhlášky – hlášení poskytovatelů platebních služeb**

Vyhláška č. 485/2021 Sb., kterou se mění vyhláška č. 141/2018 Sb., o hlášení závažných bezpečnostních a provozních incidentů osobami oprávněnými poskytovat platební služby

Částka 217/221 Sb. Účinnost 1. 1. 2022.
Podstata úpravy: K provedení zákona č. 370/2017 Sb., o platebním styku.

■ **Novelizace vyhlášky – oběh bankovek a mincí**

Vyhláška č. 476/2021 Sb., kterou se mění vyhláška č. 274/2011 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o oběhu bankovek a mincí, ve znění vyhlášky č. 418/2016 Sb.

Částka 213/2021 Sb. Účinnost 1. 1. 2022.

Podstata úpravy: K provedení zákona č. 136/2011 Sb., o oběhu bankovek a mincí.

NEMOVITOSTI

■ **Novelizace vyhlášky – pozemkové úpravy**

Vyhláška č. 452/2021 Sb., kterou se mění vyhláška č. 13/2014 Sb., o postupu při provádění pozemkových úprav a náležitostech návrhu pozemkových úprav

Částka 203/2021 Sb. Účinnost 1. 1. 2022.
Podstata úpravy: K provedení zákona č. 139/2002 Sb., o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech.

■ **Novelizace vyhlášky – ceny zemědělských pozemků**

Vyhláška č. 453/2021 Sb., kterou se mění vyhláška č. 298/2014 Sb., o stanovení seznamu katastrálních území s přiřazenými průměrnými základními cenami zemědělských pozemků, ve znění pozdějších předpisů

Částka 453/2021 Sb. Účinnost 1. 1. 2022.
Podstata úpravy: K provedení zákona č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí, ve znění p. p.

■ **Vyhláška – požární bezpečnost staveb**

Vyhláška č. 460/2021 Sb., o kategorizaci staveb z hlediska požární bezpečnosti a ochrany obyvatelstva

Částka 207/2021 Sb. Účinnost 11. 12. 2021.
Podstata úpravy: K provedení zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění zákona č. 415/2021 Sb.

SOCIÁLNÍ ZABEZPEČENÍ

■ **Novelizace nařízení vlády – seznam nemocí z povolání**

Nařízení vlády č. 506/2021 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 290/1995 Sb., kterým se stanoví seznam nemocí z povolání, ve znění pozdějších předpisů

Částka 222/2021 Sb. Účinnost 1. 1. 2023.
Podstata úpravy: K provedení zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění p. p.

■ Nařízení vlády – příspěvek na náklady spojené s bydlením

Nařízení vlády č. 507/2021 Sb., kterým se pro účely příspěvku na bydlení ze státní sociální podpory pro rok 2022 stanoví výše nákladů srovnatelných s nájemným, částek, které se započítávají za pevná paliva, a částek normativních nákladů na bydlení

Částka 222/2021 Sb. Účinnost 1. 1. 2022.
Podstata úpravy: K provedení zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění zákona č. 112/2006 Sb.

PRÁCE A MZDY

■ Nařízení vlády – podmínky poskytování osobních pracovních prostředků

Nařízení vlády č. 390/2021 Sb., o bližších podmínkách poskytování osobních pracovních prostředků, mycích, čistících a dezinfekčních prostředků

Částka 173/2021 Sb. Účinnost 1. 11. 2021.
Zrušuje stejnojmenné nařízení vlády č. 495/2001 Sb.
Podstata úpravy: K provedení § 104 odst. 6 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce.

■ Novelizace nařízení vlády – minimální mzda, ztížený pracovní prostředí

Nařízení vlády č. 405/2021 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 567/2006 Sb., o minimální mzdě, o nejnižších úrovních zaručené mzdy, o vymezení ztíženého pracovního prostředí a o výši příplatku ke mzdě za práci ve ztíženém pracovním prostředí, ve znění pozdějších předpisů

Částka 183/2021 Sb. Účinnost 1. 1. 2022.
Podstata úpravy: K provedení § 111 odst. 2 a § 112 odst. 2 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce.

■ Novelizace vyhlášky – provedení zákona o zaměstnanosti

Vyhláška č. 441/2021 Sb., kterou se mění vyhláška č. 518/2004 Sb., kterou se provádí zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů

Částka 199/2021 Sb. Účinnost 9. 12. 2021.

■ Sdělení – průměrná mzda pro účely zákoníku práce

Sdělení Ministerstva práce a sociálních věcí č. 494/2021 Sb., o vyhlášení průměrné mzdy v národním hospodářství za 1. až 3. čtvrtletí roku 2021 pro účely zákoníku práce

■ Sdělení – průměrná mzda pro účely zákona o zaměstnanosti

Sdělení Ministerstva práce a sociálních věcí č. 495/2021 Sb., o vyhlášení průměrné mzdy v národním hospodářství za 1. až 3. čtvrtletí 2021 pro účely zákona o zaměstnanosti

Částka 219/2021 Sb. Účinnost 1. 1. 2022.
Podstata úpravy: K provedení zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění p. p., se sděluje, že průměrná mzda v národním hospodářství za 1. až 3. čtvrtletí roku 2021 činí 37 047 Kč.

■ Nařízení vlády – úprava náhrady při pracovním úrazu

Nařízení vlády č. 508/2021 Sb., o úpravě náhrady za ztrátu na výdělků po skončení pracovní neschopnosti vzniklé pracovním úrazem nebo nemocí z povolání a o úpravě náhrady nákladů na výživu pozůstalých podle pracovních předpisů (nařízení o úpravě náhrady)

Částka 222/2021 Sb. Účinnost 1. 1. 2022.
Podstata úpravy: K provedení zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění zákona č. 205/2015 Sb.

BYDLENÍ

■ Novelizace nařízení vlády – podpora modernizace nebo pořízení obydlí

Nařízení vlády č. 464/2021 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 1/2021 Sb., o podmínkách použití peněžních prostředků Státního fondu podpory investic formou úvěru poskytovaného na modernizaci nebo pořízení obydlí

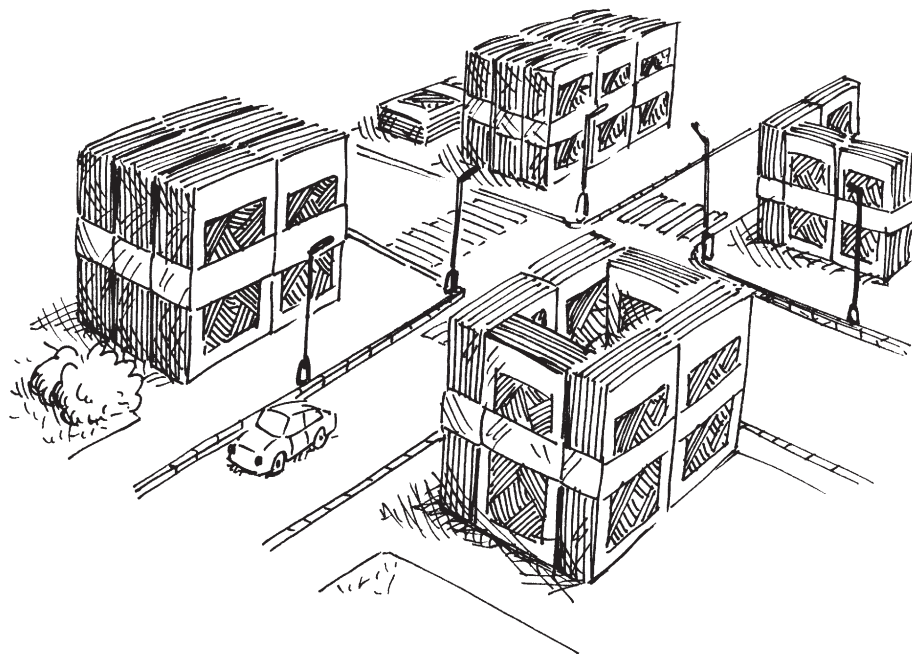
Částka 209/2021 Sb. Účinnost 1. 1. 2022.
Podstata úpravy: K provedení zákona č. 211/2000 Sb., o Státním fondu podpory investic, ve znění p. p.

(nes)

Zákon o obcích

Zákon č. 128/2000 Sb. s komentářem

Mgr. Petr Taranda

Obec je veřejnoprávní korporace, má statut právnické osoby, která má vlastní majetek, vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese odpovědnost vyplývající z těchto právních vztahů. Obec je tvořena třemi základními pilíři, a to: územím, na kterém je samospráva vykonávána; občany podřazenými územnímu samosprávnému celku, samosprávou – existencí územního samosprávného celku jako právnické osoby veřejného práva se soustavou samosprávných orgánů. Zákon o obcích je základním předpisem, kterým se řídí veškeré procesy v obci. Obsahuje úpravu základních pojmů týkajících se obce, práv a povinností obce v samostatné i přenesené působnosti, vymezuje orgány, které v obci působí. V zákoně je také zakotvena možnost zastupitelstva obce vydávat obecně závazné vyhlášky a možnost rady obce vydávat nařízení.

Vznik územní samosprávy na území našeho státu je spojen s rozpadem feudálního absolutismu a s nástupem konstituční monarchie. Z té doby ostatně pochází i **prvotní právní úprava obecního zřízení, kterým byl prozatímní obecní zákon ze 17. 3. 1849, č. 170 ř. z.** Tato právní norma ve své době rozlišovala obce místní, okresní a krajské, nicméně platnost tohoto zákona byla nakonec omezena jen ve vztahu k místním obcím.

Další právní normou, která upravovala tuto problematiku, byl **rámcový říšský zákon obecní pro země předlitavské z 5. 3. 1862, č. 18 ř. z.,** na něhož navázaly zemské zákony obecní (o obecním zřízení) pro jednotlivé země tvořící tehdejší monarchii. Tato právní úprava s sebou přinesla samosprávnou linii tzv. dvoukolejně veřejné správy v podobě zastupitelských okresů a země. Zastupitelské okresy byly subjektem samosprávy, byly zásadně menší než okresy politické a svým obvodem se shodovaly s okresy soudními. Oproti tomu země byly v té době sice též subjektem územní samosprávy, ale oproti zmíněným zastupitelským okresům byly navíc nositelem zákonodárné moci. Zmíněná samosprávná linie byla na úrovni okresů a zemí organizačně oddělena od politické státní správy, která byla představována okresním politickým úřadem na čele s okresním hejtmanem a zemským politickým úřadem na čele s místodržitelem. Tuto právní úpravu pak po svém vzniku na podzim roku 1918 převzala i Československá republika, nicméně země přestaly mít již od vzniku této republiky státoprávní význam a pozbyly další zákonodárnou moc.

V roce 1928 Československo zrušilo systém rakouské dvoukolejně veřejné správy, resp. k jeho zrušení došlo v tzv. historických zemích, což s sebou přineslo mj. i to, že volené orgány vyšších samosprávných korporací (zemí, v Čechách rovněž okresů) byly v té době nahrazeny vládou jmenovanými správními výbory nebo komisemi. Za významné lze považovat v této souvislosti datum 1. 12. 1928, kdy vstoupil na území historických zemí v účinnost zákon č. 125/1927 Sb. z. a n., o organizaci politické správy (tzv. organizační zákon). Na základě toho-

to zákona pak v Československu existovaly čtyři země: Česká, Moravskoslezská, Slovenská a Podkarpatská. Další vývoj v rámci územní samosprávy pak přerušila v roce 1939 okupace Čech a Moravy nacistickým Německem a vypuknutí druhé světové války.

Poválečný vývoj se již ubíral jiným směrem. Vznikl systém národních výborů, který takto v konečném důsledku nahradil předválečnou organizaci místní správy. Ústava Československé republiky č. 150/1948 Sb. navíc zařadila národní výbory do soustavy „zastupitelských sborů“, které měly být nositelem a vykonavatelem státní moci nejen v obcích, nýbrž i v okresech a krajích. Pozdější Ústava ČSSR již charakterizovala národní výbory jako „orgány státní moci a správy“, přičemž se rozlišovalo postavení národních výborů jako „orgánů státní moci“, kdy vystupovaly jako zastupitelské sbory reprezentující obyvatelstvo toho kterého územního obvodu, a jako orgánů státní správy, kdy byly naopak v pozici výkonného orgánu státu a příslušely jim úkoly státní správy. I když oba tyto základní zákony popisovaly „národní výbory jako nejširší organizaci pracujících“, zákonodárce neměl v úmyslu se jakkoli vrátet k dřívějšímu pojetí samosprávy v právním smyslu.

Po listopadu 1989 v souvislosti se změnou tehdejší socialistické ústavy, kdy ústavním zákonem č. 294/1990 Sb. došlo ke zkrácení volebního období národních výborů, byla následně zrušena soustava národních výborů jako orgánů státní moci a správy a obnovena obecní samospráva. Přitom bylo rozhodnuto, že reforma územní veřejné správy bude návratem k principům předválečným. Novelizovaná federální ústava nejprve na ústavní úrovni obnovila místní samosprávu (která v sobě zahrnovala jak přenesenou, tak i samostatnou působnost) a následně na to byl přijat zákon ČNR č. 367/1990 Sb., o obcích a některé další zákony. Druhou etapu procesu legislativní revitalizace obecní samosprávy se poté stalo po zániku Československa v prosinci 1992 jednak přijetí Ústavy ČR (která reguluje územní samosprávu především ve své hlavě sedmé) a posléze – již s určitým časovým odstupem – i přijetí

nového českého obecního zřízení, které je představováno zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích.

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích byl od svého přijetí již vícekrát novelizován – ať již se tak stalo přímo nebo nepřímo. Třeba ještě dodat, že **v mezidobí od přijetí tohoto zákona došlo k výrazným změnám v chápání územní samosprávy, o což se zasloužila např. judikatura Ústavního soudu, Nejvyššího soudu a Nejvyššího správního soudu, ale i četné poznatky z praxe.** Lze proto očekávat, že vývoj spolu s dalšími poznatky budou neopo-

menutelnou hybnou pákou v procesu dalších změn, které si následně vyžádají další novelizaci a změny tohoto zákona.

Stejně jako základní zákon, kterým je Ústava ČR, si i zákon č. 128/2000 Sb., o obcích zaslouží, aby si jej každý občan této země, který usiluje např. o zvolení zastupitelem své obce, důkladně přečetl a prostudoval, jelikož jeho důkladná znalost z jeho strany poté určitou mírou přispívá nejen k zvýšení právního vědomí, ale rovněž i k celkové kultivaci našeho společenského i politického života.

Poznámka: Komentář je pro účely vydání zpracován k právnímu stavu ke dni 1. 12. 2021.

Přehled ustanovení zákona

	str.
ČÁST PRVNÍ	
OBECNÍ ZŘÍZENÍ	8
HLAVA I	
OBECNÁ USTANOVENÍ.....	8
Díl 1 Postavení obcí	§ 1–15 8
Díl 2 Občané obce.....	§ 16–17 25
Díl 3 Území obce a jeho změny	§ 18–26a 29
Díl 4 Názvy obcí, jejich částí, ulic a veřejných prostranství, číslování budov, znak a vlajka obcí	§ 27–34a 38
HLAVA II	
SAMOSTATNÁ PŮSOBNOST OBCE.....	48
Díl 1	§ 35–37 48
Díl 2 Hospodaření obce.....	§ 38–45 56
Díl 3 Spolupráce mezi obcemi	§ 46–54 73
Díl 4 Spolupráce s obcemi jiných států	§ 55–59 81
Díl 6 Volby do zastupitelstev v obcích a místní referendum	§ 60 81
HLAVA III	
PŘENESENÁ PŮSOBNOST	§ 61–66d 82
HLAVA IV	
ORGÁNY OBCE	102
Díl 1 Zastupitelstvo obce	§ 67–83 102
Díl 2 Pravomoc zastupitelstva obce	§ 84–98 123
Díl 3 Rada obce	§ 99–102a 136
Díl 4 Starosta.....	§ 103–108 142
Díl 5 Obecní úřad.....	§ 109–116 148
HLAVA V	
ORGÁNY ZASTUPITELSTVA OBCE A RADY OBCE	§ 117–122 154
HLAVA VI	
DOZOR	§ 123–128 158
HLAVA VII	
KONTROLA VÝKONU SAMOSTATNÉ A PŘENESENÉ PŮSOBNOSTI.....	§ 129–129c 167
HLAVA VIII	
STATUTÁRNÍ MĚSTA	§ 130–146 169
ČÁST DRUHÁ	
USTANOVENÍ SPOLEČNÁ A PŘECHODNÁ	§ 147–152 176
ČÁST TŘETÍ	
ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ	§ 153–155 186
Příloha	
Velikostní kategorie obcí a městských obvodů a městských částí územně členěných statutárních měst	191